

14.02.2018

Asia/14

§ 46

Valtuutettu Kaisa Hernbergin aloite kahdessa kodissa asumisen hyväksymisestä oppilaaksioton perusteeksi

HEL 2017-009613 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Hernbergin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Kaisa Herbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Hernberg ja 26 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että vakituinen kahdessa kodissa asuminen hyväksytään Helsingissä viralliseksi oppilaaksioton perusteeksi. Tällöin kahden kodin perheillä on paremmat mahdollisuudet valita molempien kotien sijainnin ja lasten sujuvan arjen kannalta hyvä koulu ja esikoulu.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan 12.12.2017 antamaan lausuntoon ja toteaa seuraavaa:

Perusopetuslain 6 §:n mukaan opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla on mahdollisuus

käyttää päivähoitopalveluja. Kunta osoittaa oppivelvolliselle lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa opetusta annetaan. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämispaiaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämispaiikka.

Helsingissä esiopetuspaikka osoitetaan ensisijaisesti lapselle oman asuinalueen oppilaaksiottoalueella esiopetusta antavasta päiväkodista. Perusopetuksessa oppilaaksiottamisen periaatteiden mukaan oppilaalla on ensisijainen oikeus käydä sitä koulua, jonka oppilaaksiottoalueella hän asuu. Niin sanotuilla laajennetuilla oppilaaksiottoalueilla lähikoulu osoitetaan joko sisaruuden tai koulumatkan turvallisuuden ja pituuden perusteella.

Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain mukaan lapsi asuu aina toisen vanhemman luona, vaikka oleskelu- ja tapaamisoikeusjärjestelyt voivat olla laajoja.

Henkilön virallinen asuinpaikka määräytyy kotikuntalain perusteella. Kotikuntalain mukaan väestötietojärjestelmään kirjataan tieto siitä, missä henkilö tosiasiallisesti asuu. Henkilöllä voi olla vain yksi virallinen asuinpaikka.

Edellä mainittujen lainkohtien perusteella määräytyy, kumman vanhemman luona lapsi asuu ja mikä hänen tosiasiallinen, väestörekisteriin merkitty osoitteensa on.

Lapsenhuoltolain uudistamista pohtineen työryhmän mietinnön (47/2017) mukaan lapsenhuoltolakiin ehdotetaan säännöksiä, jotka mahdollistavat yhtenä laissa tarkoitettuna lapsen asumisjärjestelynsä, että lapsi asuu vuorotellen molempien vanhempiensa luona. Tieto vuoroasumisesta merkittäisiin väestötietojärjestelmään huollon sisältöä koskevana tietona. Myös vuoroasumistilanteissa lapsella voisi kuitenkin olla vain yksi virallinen asuinpaikka.

Huolehtiessaan oppivelvollisuuden valvonnasta ja osoittaessaan alueellaan asuville lapsille lähikoulun ja esiopetuspaikan, kunnalla tulee päätöksenteon perusteena olla luotettava tieto lapsen asumisesta ja sen tulee olla saatavissa kaikkien lasten osalta. Kunta saa tiedon kaikista lapsista väestötietojärjestelmästä.

Esiopetuksen ja perusopetuksen järjestäminen ja siihen liittyen oppilaaksiottamisen kriteerit perustuvat keskeisesti siihen, että lapsimääriä pystytään ennustamaan ja oppilaaksiottoa ohjailemaan opetuksen järjestämisen ja tilojen käytön kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Perheille mahdollisuus valita koulu tai esikoulu vähentäisi tilankäytön ennakoitavuutta ja vaikeuttaisi tilojen optimaalista käyttöä.

Lähtökohtaisesti oppilaalla on oikeus vain oman oppilaaksiottoalueen kouluun ja esiopetuspaikkaan.

Nykykäytäntö kuitenkin mahdollistaa jo sen, että sekä esiopetuksessa että perusopetuksessa oppilas voi pyrkiä niin sanottuun toissijaiseen kouluun ja esiopetuspaikkaan ja tulla valituksi, mikäli siellä on tilaa. Tämä antaa huoltajille nykyisin valinnanmahdollisuuden koulu- ja esiopetuspaikan osalta tilojen mahdollistamissa rajoissa.

Edellä todetusta huolimatta kasvatuksen ja koulutuksen toimiala selvittää mahdollisuutta hyväksyä kahdessa kodissa asuminen viralliseksi oppilaaksioton perusteeksi valtuustoaloitteessa esitetyllä tavalla. Selvitystyössä arvioidaan muun ohella käytettävissä olevan tiedon perusteella kahdessa kodissa asuvien oppilaiden määrää ja mahdollisesta oppilaaksiottoperusteiden muutoksesta aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi selvitetään, millaisissa vuoroasumisjärjestelyissä valtuustoaloitteessa tarkoitettu valintamahdollisuus voisi tulla sovellettavaksi. Asia viedään suomenkielisen ja ruotsinkielisen jaoston, jotka päättävät oman kieliryhmänsä osalta oppilaaksi- ja opiskelijaoton perusteista, käsiteltäväksi selvityksen valmistuttua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Kaisa Herbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 05.02.2018 § 70

HEL 2017-009613 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Hernbergin aloitteen loppuun käsitellyksi.

29.01.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinn, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinn(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 12.12.2017 § 138

HEL 2017-009613 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavana lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan 21.11.2017 (§ 105) käsittelemässä lausuntoehdotuksessa todettiin seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että vakituinen kahdessa kodissa asuminen hyväksytään Helsingissä viralliseksi oppilaaksioton perusteeksi. Tällä tavoin kahden kodin perheillä on paremmat mahdollisuudet valita molempien kotien sijainnin ja lasten sujuvan arjen kannalta hyvä koulu tai esikoulu.

Perusopetuslain mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta (4 §).

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetuksen osallistuvilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluja. Kunta osoittaa oppivelvolliselle lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa opetusta annetaan. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu päivähoitopaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka (Perusopetuslaki 6 §).

Helsingissä esiopetuspaikka osoitetaan ensisijaisesti lapselle oman asuinalueen oppilaaksiottoalueella esiopetusta antavasta päiväkodista. Perusopetuksessa oppilaaksiottamisen periaatteiden mukaan oppilaalla on ensisijainen oikeus käydä sitä koulua, jonka oppilaaksiottoalueella hän asuu. Niin sanotuilla laajennetuilla oppilaaksiottoalueilla lähikoulu

osoitetaan joko sisaruuden tai koulumatkan turvallisuuden ja pituuden perusteella.

Lähikouluverkosto ja esiopetusta antavien päiväkotien verkosto muodostuvat edellä mainittujen säädösten perusteella.

Lapsen asuminen määräytyy lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla. Mainittu laki lähtee siitä, että lapsi asuu aina toisen vanhemman luona, vaikka käytännössä lapsen oleskelu- tai tapaamisoikeusjärjestelyt voivat olla niin laajoja, että vaikuttaa siltä, että lapsi asuu kahdessa paikassa (7 § ja 9 §).

Henkilön virallinen asuinpaikka määräytyy kotikuntalain perusteella. Kotikuntalain mukaan väestötietojärjestelmään kirjataan tieto siitä, missä henkilö tosiasiallisesti asuu. Henkilöllä voi olla vain yksi virallinen asuinpaikka, vaikka hänellä olisi käytössään useampia asuntoja.

Edellä mainittujen lainkohtien perusteella määräytyy, kumman vanhemman luona lapsi asuu ja mikä hänen tosiasiallinen, väestörekisteriin merkitty osoitteensa on.

Lapsenhuoltolain uudistamista pohtineen työryhmän mietinnön (47/2017) mukaan lapsenhuoltolakiin ehdotetaan säännöksiä, jotka mahdollistavat yhtenä laissa tarkoitettuna lapsen asumisjärjestelyinä sen, että lapsi asuu vuorotellen molempien vanhempiansa luona. Tieto vuoroasumisesta merkittäisiin väestötietojärjestelmään huollon sisältöä koskevana tietona. Myös vuoroasumistilanteissa lapsella voisi kuitenkin olla vain yksi virallinen asuinpaikka.

Jos lainsäädäntöä muutetaan edellä kerrotulla tavalla, se ei tuo muutosta nykyiseen tilanteeseen.

Huolehtiessaan oppivelvollisuuden valvonnasta ja osoittaessaan alueellaan asuville lapsille lähikoulun ja esiopetuspaikan, tulee kunnalla päätöksenteon perusteena olla luotettava tieto lapsen asumisesta ja sen tulee olla saatavissa kaikkien lasten osalta. Kunta saa tiedon kaikista lapsista väestötietojärjestelmästä.

Esiopetuksen ja perusopetuksen järjestäminen ja siihen liittyen oppilaaksiottamisen kriteerit perustuvat keskeisesti siihen, että lapsimääriä pystytään ennustamaan ja ohjailemaan opetuksen järjestämisen ja tilojen käytön kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Jos kahden kodin perheillä olisi valtuustoaloitteessa esitetyllä tavalla mahdollisuus valita koulu tai esikoulu kotien sijainnin ja lasten sujuvan arjen perusteella, järjestelmän ennakoitavuus vähenisi ja tilojen optimaalinen käyttö vaikeutuisi.

14.02.2018

Lähtökohtaisesti oppilaalla on oikeus vain oman oppilaaksiottoalueen kouluun ja esiopetuspaikkaan. Koulu- ja esiopetuspaikkaa koskevan valintaoikeuden antaminen kahden kodin perheille asettaisi nämä perheet muita parempaan asemaan ja vaarantaisi oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun.

Nykykäytäntö mahdollistaa sen, että sekä esiopetuksessa että perusopetuksessa oppilas voi pyrkiä niin sanottuun toissijaiseen kouluun ja esiopetuspaikkaan ja tulla valituksi, mikäli siellä on tilaa. Tämä antaa huoltajille nykyisin vapaan valinnanmahdollisuuden koulu- ja esiopetuspaikan osalta, mikäli halutussa paikassa on tilaa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että valmistellaan malli, jossa kahdessa kodissa vuoroasuvien lasten vanhemmat voivat valita kumman tahansa kodin lähikoulun.

Hallintosäännön mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto tai ruotsinkielinen jaosto päättää oman kieliryhmänsä osalta oppilaaksi- ja opiskelijaksioton perusteista.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala selvittää mahdollisuutta hyväksyä kahdessa kodissa asuminen viralliseksi oppilaaksioton perusteeksi valtuustoaloitteessa esitetyllä tavalla. Selvitystyössä arvioidaan muun ohella käytettävissä olevan tiedon perusteella kahdessa kodissa asuvien oppilaiden määrää ja mahdollisesta oppilaaksiottooperusteiden muutoksesta aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi selvitetään, millaisissa vuoroasumisjärjestelyissä valtuustoaloitteessa tarkoitettu valintamahdollisuus voisi tulla sovellettavaksi. Asia viedään suomenkielisen ja ruotsinkielisen jaoston käsiteltäväksi selvityksen valmistuttua.

21.11.2017 Palautettiin

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kati Laaksonen, lakimies, puhelin: 310 86628
kati.laaksonen(a)hel.fi